

Energiakaupungit ry
Kommentit Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmaan 2026-2035
Julkinen | 3.10.2025

Energiakaupungit ry:n kommentit Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmaan vuosille 2026-2035

13 suurta kaupunkienergiakonsernia ja niiden sähkönjakeluverkkoyhtiöitä edustava Energiakaupungit ry kiittää mahdollisuudesta antaa palautetta Fingridin kehittämissuunnitelmasta vuosille 2026-2035. Kantaverkkoyhtiö Fingrid tekee arvokasta valmistellessaan Suomen kansallisen siirtoverkon kehittämistä vastaamaan sähköistyvän yhteiskunnan tehotarpeita ja investoidessaan valtakunnallisten ja valtionrajat ylittävien siirtoyhteyksien vahvistamiseen.

Energiakaupunkien jäsenyhtiöt vastaavat sähkön ja lämmön yhteistuotannosta ja sähkönjakelusta kaupunkialueilla. Useat jäsenyhtiöidemme toiminta-alueet ovat valtakunnallisesti tärkeitä kasvukeskittymiä, joihin on ennakoitu myös merkittävää sähkönsiirron tarpeen kasvua. Sillä, kyetäänkö erityisesti suuret teolliset sähkön käyttökohteet ja liikenteen sähköistymisen vaatima infrastruktuuri liittämään verkkoon kaupungeissa on keskeinen merkitys kansantalouden kasvutavoitteiden ja kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Kantaverkon kapasiteetti on jo tullut vastaan erityisesti kolmella kasvavalla kaupunkiseudulla: Turussa, Tampereella ja Jyväskylässä, joissa jo 2 MW kulutuskohteiden liittäminen verkkoon edellyttää liittämistiedustelumenettelyä Fingridiltä. Palautteemme on rakennettu näitä näkökohtia korostaen.

Kantaverkon kehittämisen prioriteetteja on vielä täsmennettävä

Huoli kantaverkkokapasiteetin kehityksen vastaavuudesta suhteessa ennakoituun kysynnän kasvuun yhdistää Fingridiä ja jakeluverkkoyhtiöitä. On selvää, etteivät sen enempää kantaverkkoyhtiö kuin kaupunkien jakeluverkkoyhtiötkään kykene nykyisen taloudellisen raamin puitteissa vastaamaan merkittävään sähkön kysynnän kasvuun. Olisi hyvä, että kehittämissuunnitelma avaisi selvästi sen, millaisen kapasiteetin kasvun Fingridin nykyinen arvio seuraavan kymmenvuotiskauden investoinnit mahdollistaa.

On selvää, ettei kymmeneksi vuodeksi tehtävä kehittämissuunnitelma voi olla luonteeltaan erityisen yksityiskohtainen etenkin yksittäisten alueellisten ratkaisuiden osalta. Sähköjärjestelmän haasteiden kartoittamisen ja alueellisten sähköverkkokapasiteetin haasteiden ratkaisemisen kannalta se on kuitenkin liian yleisluontoinen. Toivottavaa onkin, että lyhemmille ajanjaksoille ja rajatuille kantaverkon osille julkaistaan omia, täsmällisempiä investointisuunnitelmiaan.

Erityisesti nyt, kun lainsäädännön uudistus on mahdollistamassa 400 kv yhteyksien määrittelemisen suurijännitteiseksi jakeluverkoksi ja kehittämisvelvollisuus tulee osin siirtymään jakeluverkkoyhtiöille, olisi jakeluverkkoyhtiöiden kannalta saada aiempaa täsmällisempää ennakkotietoa kantaverkon kehittämisen prioriteeteista ja siitä, minkä lisäkapasiteetin rakentaminen on mahdollisesti jäämässä jakeluverkonhaltijoiden vastuulle.

Kantaverkon kehittämissuunnitelman hyödynnettävyys alueellisella tasolla on hyvin heikko. Ymmärrämme, että sama epävarmuus, joka vaikeuttaa jakeluverkkoyhtiöiden investointien suunnittelua koskee myös kantaverkkoyhtiöitä. Emme kuitenkaan voi olla korostamatta ongelmaa kasvavien kaupunkiseutujen osalta, joissa jo pieneköiden tai keskikokoisten uusien kulutuskohteiden liittäminen verkkoon vaatii jo nyt liittämistiedustelua kantaverkkoyhtiöltä, eikä verkonhaltijoilla ole tietoa koska kantaverkon pullonkaulat saadaan purettua ja paljonko jaettavaa verkkokapasiteettia sen jälkeen on käytettävissä. Tähän ryhmään kuuluvat tiukimman rajan piirissä olevien Turun, Tampereen ja Jyväskylän lisäksi Energiakaupunkien jäsenyhtiöiden toiminta-alueista Vantaan, Lahden, Kouvolan ja Lappeenrannan kaupunkiseudut, joilla 10 MW ja sitä suurempien kulutuskohteiden liittäminen edellyttää liittämistiedustelukyselyn tekemistä.

Yhteiskunnan sähköistyminen ja ilmastonmuutoksen ratkaiseminen tapahtuu kaupungeissa. Niiden sähköntarpeen tyydyttämisestä on pidettävä huolta, ja se on myös kantaverkkoyhtiön tehtävä. On kestävämpiä, mikäli Sisä- ja Varsinais-Suomen kapasiteettiongelmia ei kyetä ratkaisemaan ja lisäksi vastuu alueellisten yhteyksien vahvistamisesta jää kokonaan jakeluverkkoyhtiöiden vastuulle.

Kantaverkon kapasiteettivajetta on ratkaistava myös uusin keinoin

Energiakaupungit ry tunnistaa ongelmaksi tilanteen, jossa sähkön tuotanto ja kulutus eriytyvät alueellisesti voimakkaasti toisistaan. Kaupungeista on tullut sähkön tuottajien sijaan kuluttajia ja poistuvan yhteistuotannon lämpö on korvattu pitkälti sähköön pohjautuvilla lämmöntuotantoprosesseilla. Kantaverkkoyhtiön olisi syytä kehittämissuunnitelmassaan ottaa kantaa siihen, miten se suhtautuu mahdollisiin keinoihin vähentää tästä kantaverkolle aiheutuva paine, kuten Suomen jakamiseen sähkön hinta-alueisiin, tuulivoimatuotannon rakentamisen mahdollistamiseen Suomenlahden rannikolle ja Itä-Suomeen tai mahdolliseen Etelä-Suomeen sijoittuvan sähköntuotannon tukemiseen.

Kehittämissuunnitelma pohjautuu kantaverkkovisiossa arvioituun sähköntarpeen kasvuun ottamatta kantaa, mitä voidaan tehdä jo olemassa olevien esteiden tai pullonkaulojen purkamiseksi. Sähköjärjestelmän toimintavarmuutta tulee parantaa siirtotarpeita vähentäen mahdollistamalla kaikkien joustoelementtien hyödyntäminen ja tukemalla verkon inertiaa. Esimerkkejä tällaisista toimenpiteistä ovat muun muassa joustavien kulutuskohteiden vapauttaminen sekä verkon inertian lisääminen sitä tukevalla markkinapaikalla. Energiakaupungit ry on valmis ja halukas jatkamaan ratkaisuhenkistä vuoropuhelua Fingridin kanssa yhteiskunnan sähkönsiirron tarpeen tyydyttämiseksi ja riittävän kapasiteetin turvaamiseksi.

Lisätiedot:

Eetu Kinnunen
edunvalvontapäällikkö
p. +358 50 545 3173
eetu.kinnunen@energiakaupungit.fi